

Sygn. akt. I C 337/21

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2021

r.,

SĄD OKRĘGOWY w ŁOMŻY WYDZIAŁ I CYWILNY
w składzie:

PRZEWODNICZĄCA: JOANNA RAWA

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2021 r.,
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z powództwa Fundacji „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi”
w Warszawie

działającej na rzecz [REDAKTOWANE]
przeciwko Skarbowi Państwa- Ministrowi Klimatu i Środowiska, Ministrowi
Aktywów Państwowych, Ministrowi Rozwoju, Pracy i Technologii, Ministrowi
Infrastruktury, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministrowi Funduszy i
Polityki Regionalnej – zastąpionych przez Prokuratorię Generalną
Rzeczypospolitej Polskiej
o ochronę dóbr osobistych

postanawia:

uznać się niewłaściwym i na podstawie art. 200§ 1⁴ kpc przekazać sprawę do
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie według właściwości.

Zarządzenie:

odpis doręczyć pełnomocnikowi strony powodowej (pierwszemu z listy) bez pouczenia

Dnia 11 czerwca 2021 r.

Uzasadnienie postanowienia z 11 czerwca 2021 r.

Powódka Fundacja „ClientEarth Prawnicy dla Ziemi” w Warszawie działająca na rzecz [REDAKTOWANE] w pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Klimatu i Środowiska, Ministrowi Aktywów Państwowych, Ministrowi Rozwoju, Pracy i Technologii, Ministrowi Infrastruktury, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej – zastąpionych przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej o ochronę dóbr osobistych domagała się:

- I. nakazania Skarbowi Państwa - Ministrowi Klimatu i Środowiska, Ministrowi Aktywów Państwowych, Ministrowi Rozwoju, Pracy i Technologii, Ministrowi Infrastruktury, Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministrowi Funduszy i Polityki Regionalnej zaniechania dopuszczania do emisji gazów cieplarnianych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w taki sposób, aby w 2030 roku emisje te były niższe o co najmniej 61% względem poziomu krajowych emisji gazów cieplarnianych osiągniętego w roku 1990, bez uwzględnienia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w sektorach użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów oraz leśnictwa, wynikających z bezpośrednich działań spowodowanych przez człowieka (LULUCF), wynoszącego 475,08 Mt ekw. CO₂ według danych Krajowego Raportu Inwentaryzacyjnego 2020. Inwentaryzacja gazów cieplarnianych w Polsce dla lat 1988 - 2018 przygotowanego przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) w Instytucie Ochrony Środowiska - Państwowym Instytucie Badawczym, tj. aby nie przekraczały łącznie 185,28 Mt ekw. CO₂;
- II. nakazania Skarbowi Państwa doprowadzenia do osiągnięcia w roku 2043 neutralności klimatycznej przez Rzeczpospolitą Polską, tj. stanu, w którym antropogeniczne emisje gazów cieplarnianych z terytorium kraju są zrównoważone przez antropogeniczne pochłanianie tych gazów, bez uwzględnienia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w sektorach użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów oraz leśnictwa, wynikających z bezpośrednich działań spowodowanych przez człowieka (LULUCF);
- III. nakazania Skarbowi Państwa zaniechania dopuszczania do emisji gazów cieplarnianych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ilości, która przekraczałaby średniorocznie 170.833.333,331 ekw. CO₂ w okresie do roku 2043, bez uwzględnienia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w sektorach użytkowania gruntów, zmiany

użytkowania gruntów oraz leśnictwa, wynikających z bezpośrednich działań spowodowanych przez człowieka (LULUCF).

Nadto na podstawie art. 189 k.p.c. powódka wniosła o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za wszelkie skutki naruszeń dóbr osobistych poszkodowanej w postaci: prawa do korzystania z wartości środowiska naturalnego obejmującego prawo do życia w stabilnych i bezpiecznych warunkach klimatycznych, zdrowia, poszanowania miejsca zamieszkania, prawa do prywatności i poszanowania życia rodzinnego, wynikające z dopuszczania przez władze publiczne do emisji z terytorium kraju gazów cieplarnianych w ilości przekraczającej przypadający na Państwo Polskie udział w emisjach, pozwalający na utrzymanie w atmosferze stężenia gazów cieplarnianych na poziomie umożliwiającym zatrzymanie wzrostu temperatury poniżej wartości niebezpiecznych dla funkcjonowania ludzi oraz ekosystemów, które ujawnią się w przyszłości, a w przypadku braku uwzględnienia tego roszczenia domagała się ustalenia, że pomiędzy poszkodowaną a pozwanym istnieje stosunek prawny wynikający z zagrożenia oraz naruszenia przez władze publiczne dóbr osobistych poszkodowanej w postaci: prawa do korzystania z wartości środowiska naturalnego obejmującego prawo do życia w stabilnych i bezpiecznych warunkach klimatycznych, zdrowia, poszanowania miejsca zamieszkania, prawa do prywatności i poszanowania życia rodzinnego na skutek działań i zaniechań dopuszczających do nadmiernych emisji gazów cieplarnianych, oraz że władze publiczne nie mogą podejmować działań i zaniechań wkraczających w ww. dobra osobiste poszkodowanej poprzez dopuszczanie do emisji z terytorium kraju gazów cieplarnianych w ilości przekraczającej przypadający na Państwo Polskie udział w emisjach, pozwalający na utrzymanie w atmosferze stężenia gazów cieplarnianych na poziomie umożliwiającym zatrzymanie wzrostu temperatury poniżej wartości niebezpiecznych dla funkcjonowania ludzi oraz ekosystemów, ewentualnie na wypadek braku uwzględnienia tego roszczenia strona powodowa wniosła o ustalenie istnienia po stronie poszkodowanej dobra osobistego w postaci prawa do korzystania z wartości środowiska naturalnego obejmującego prawo do życia w stabilnych i bezpiecznych warunkach klimatycznych oraz że działania i zaniechania polegające na dopuszczaniu przez władze publiczne do emisji z terytorium kraju gazów cieplarnianych w ilości przekraczającej przypadający na Państwo Polskie udział w emisjach, pozwalający na utrzymanie w atmosferze stężenia gazów cieplarnianych na poziomie umożliwiającym zatrzymanie wzrostu temperatury poniżej wartości niebezpiecznych dla funkcjonowania ludzi oraz ekosystemów, stanowią naruszenie i zagrożenie dóbr osobistych

poszkodowanej w postaci: prawa do korzystania z wartości środowiska naturalnego obejmującego prawo do życia w stabilnych i bezpiecznych warunkach klimatycznych, zdrowia, poszanowania miejsca zamieszkania, prawa do prywatności i poszanowania życia rodzinnego.

Sąd Okręgowy w Łomży zważył co następuje:

Zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. do właściwości sądów okręgowych należą między innymi sprawy o prawa niemajątkowe. Niewątpliwie do takiej kategorii należy zaliczyć sprawy, w których chodzi o ochronę sądową praw niemajątkowych, tj. takich, których przedmiotem nie są dobra materialne (zob. M. Lisiewski [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 1, red. Z. Resich, W. Siedlecki, Warszawa 1975, s. 103). Prawa te są przedmiotem spraw dotyczących ochrony wszelkich dóbr osobistych (kom. Do art.17 Kodeksu postępowania cywilnego, Tadeusz Wiśniewski (red.), Jan Klimkowicz).

Zgodnie natomiast z art. 29 k.p.c. powództwo przeciwko Skarbowi Państwa wytacza się według siedziby państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie.

Zgodnie z poglądem doktryny wymóg oznaczenia w procesie właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wynika z konieczności określenia właściwości miejscowej sądu (art. 29 k.p.c.), zapewnienia należytej reprezentacji Skarbu Państwa (art. 67 § 2 k.p.c.) i skonkretyzowania tej jednostki w orzeczeniu dla celów egzekucji sądowej. Za aktualne należy uznać stanowisko przedstawione przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 11.11.1971 r., I CZ 181/71, LEX nr 1634680, zgodnie z którym powództwo przeciwko państwowej osobie prawnej, której działalność obejmuje całe terytorium państwa, wytacza się według siedziby jednostki organizacyjnej takiej osoby, z której działalnością wiąże się dochodzenie roszczenie.

Strona powodowa w pozwie oznaczyła państwowe jednostki organizacyjne Skarbu Państwa, których działalność niewątpliwie obejmuje całe terytorium państwa, wskazując, iż są to Minister Klimatu i Środowiska, Minister Aktywów Państwowych, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii, Minister Infrastruktury, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Minister Funduszy i Polityki Regionalnej. Jako, że siedzibą tych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa jest miasto Warszawa, właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy jest Sąd Okręgowy w Warszawie.

Wobec powyższego na podstawie art. 200 § 1⁴ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

